

Mateřídouška panonská

Thymus pannonicus All.

Stupeň ohrožení: C3

syn.: *Thymus kosteleckyanus* Opiz, *Thymus albidus* Opiz

POPIS

Polokeřík sympodiálně větvený, s bazálně zdřevnatělým systémem výhonků, závislým na stanovištních a klimatických podmínkách: z krátkých nebo položených delších výhonkových os vyrůstají květonosné větve a v době květu vegetativní výhonky, zakončené nejpozději v druhém roce růstu květenstvím. Květonosné větve (5)10-25(40) cm vysoké, tupě čtyřhranné až téměř okrouhlé, s oděním pravidelným dokola, odění bývá pod květenstvím hustší. Listy krátce řapíkaté až přisedlé, na květonosných větvích stejné velikosti a tvaru (vyjma nejnižších), čárkovitě kopinaté, kopinaté až široce eliptické, (8)10-22(30) x (1)2-6(8) mm, na řapíku a bázi obrvené, listové čepele lysé (var. *latifolius* (Besser) Jalas) nebo oboustranně chlupaté (var. *pannonicus*). Květenství protáhlé, často přetrhované, vzácněji kulovité. Kalich 2,5-3,5(4,5) mm dlouhý, dokola ochlupený, někdy kromě jednoduchých chlupů také s drobnými stopkatými žlázkami, horní kališní zuby úzce trojhranné, vždy obrvené. Květní stopky většinou dlouhé. Koruna 3,5-5 mm dlouhá, většinou světle růžová. Tvrdky široce vejčité až kulovité, 0,6-0,9 mm dl., hnědé, matné. Kvete VI - VII. $2n = 28$.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Suché stepní a lesostepní svahy, lesní lemy, řídké borové lesy, ruderalizující suché meze u polních cest. Ve svazech *Festucion valesiacae*, *Alysso-Festucion pallentis*, *Koelerio-Phleion phleoidis*, méně typicky ve svazech *Quercion pubescenti-petraeae*, řidčeji ve svazech *Geranion sanguinei*, *Convolvulo arvensis-Elytrigion repentis*, *Dicrano-Pinion sylvestris* a *Aceri tatarici-Quercion*. Na půdách mělkých, skeletovitých i hlubších, typu černozemě.

ROZŠÍŘENÍ

Jihosibiřsko-panonský druh lesostepí a stepí, dosahující v Čechách západní areálové hranice. Na Sibiři přechází v komplex drobných, blízkce příbuzných druhů, jejichž přesné areály nebyly ještě prostudovány. U nás ve fytogeografických okresech 1., 2a., 2b., 3., 4a., 4b., 5a., 5b., 6., 7a-d., 8., 9., 10a., 10b., 11a., 11b., 12., 13a., 13b., 15c., 16., 17a-c., 18a., 18b., 19., 20a., 20b., 21a., 21b., 29. (východ), 41., 44., 45a., 51., 55d., 61c., 64c., 68., 69a., 70., 71a. (ojediněle), 71c., 77a-c., 78. Jinde zavlečená nebo pěstovaná.

PŘÍČINY OHROŽENÍ

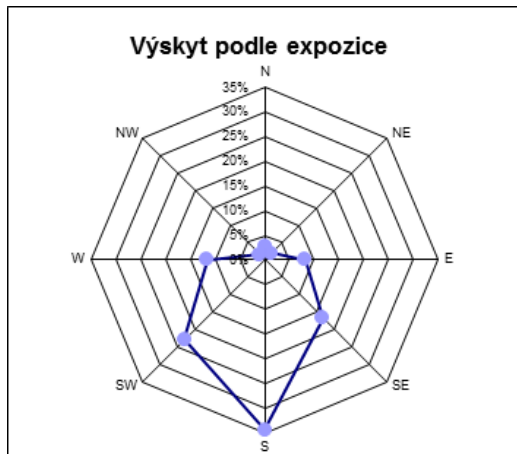
Rozorávání lokalit (především byly zorněny lokality černozemí v předhůří Bílých Karpat), přihnojování suchých luk, zarůstání stepních lokalit dřevinami a konkurenčně silnými druhy travin.

SEZNAM LITERATURY

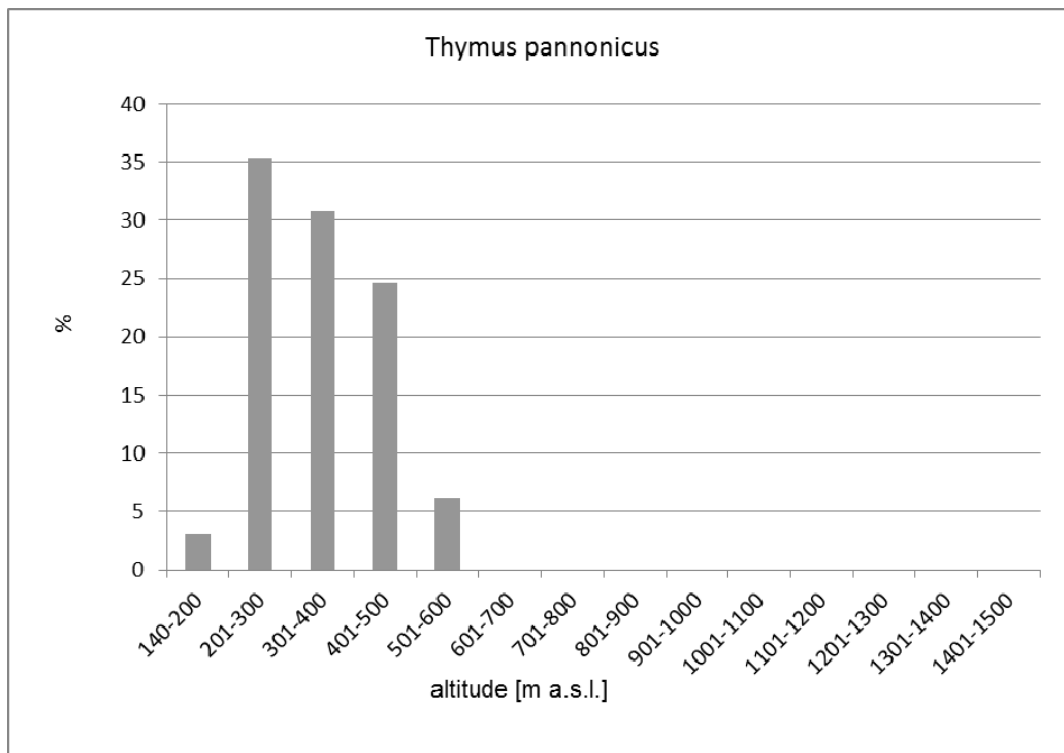
PAWŁOWSKI B., 1966. *Observationes ad Thymos polonicos et nonnullos ucrainicos*. Fragm. Flor. Geobot., 12, 4: 387-412

RONNIGER K., 1926-1927. *Über die Systematik und Nomenklatur einiger ungarischer Thymus-Arten*. Ann. Soc. Cult. Comit. Castrif. 2: 238-243

SCHMIDT P., 1973. *Übersicht die mitteleuropäischen Arten der Gattung Thymus L.* Feddes Rept. 83, 9-10: 663-671

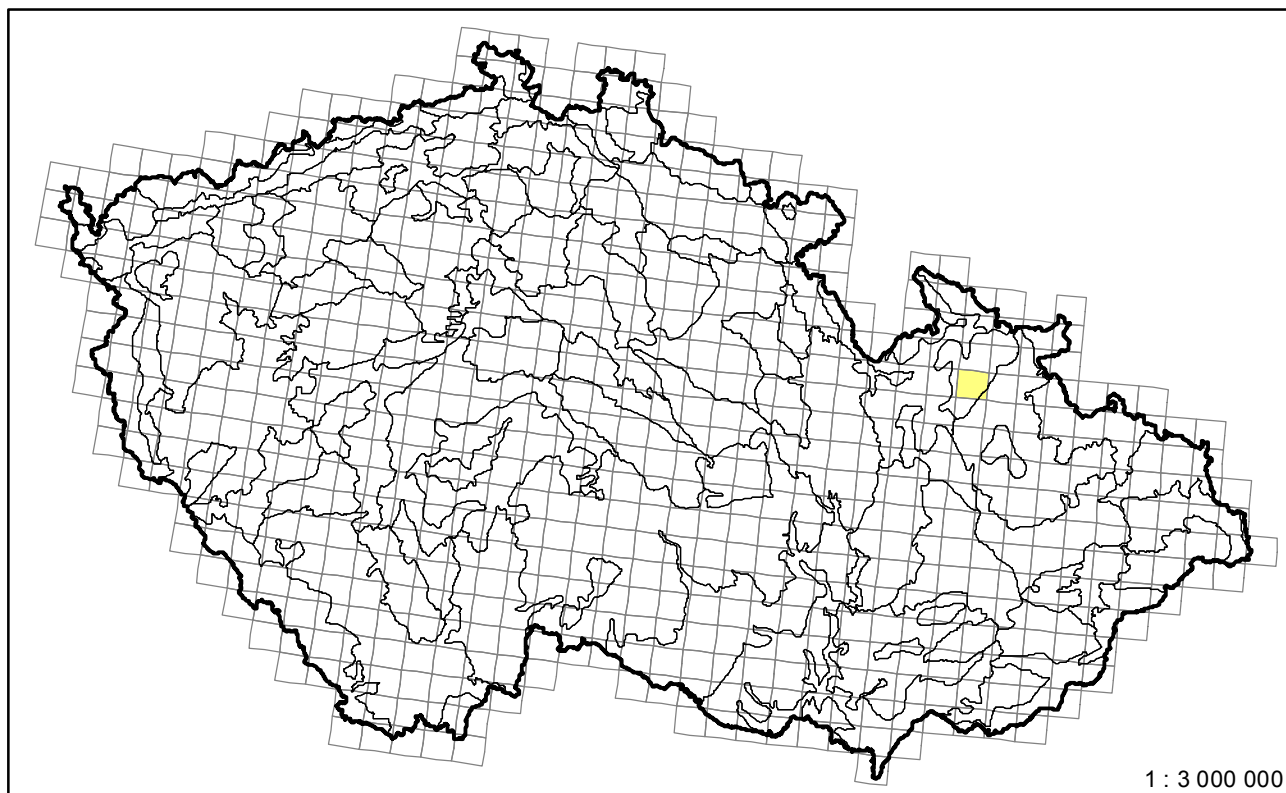

Výskyt podle nadmořské výšky

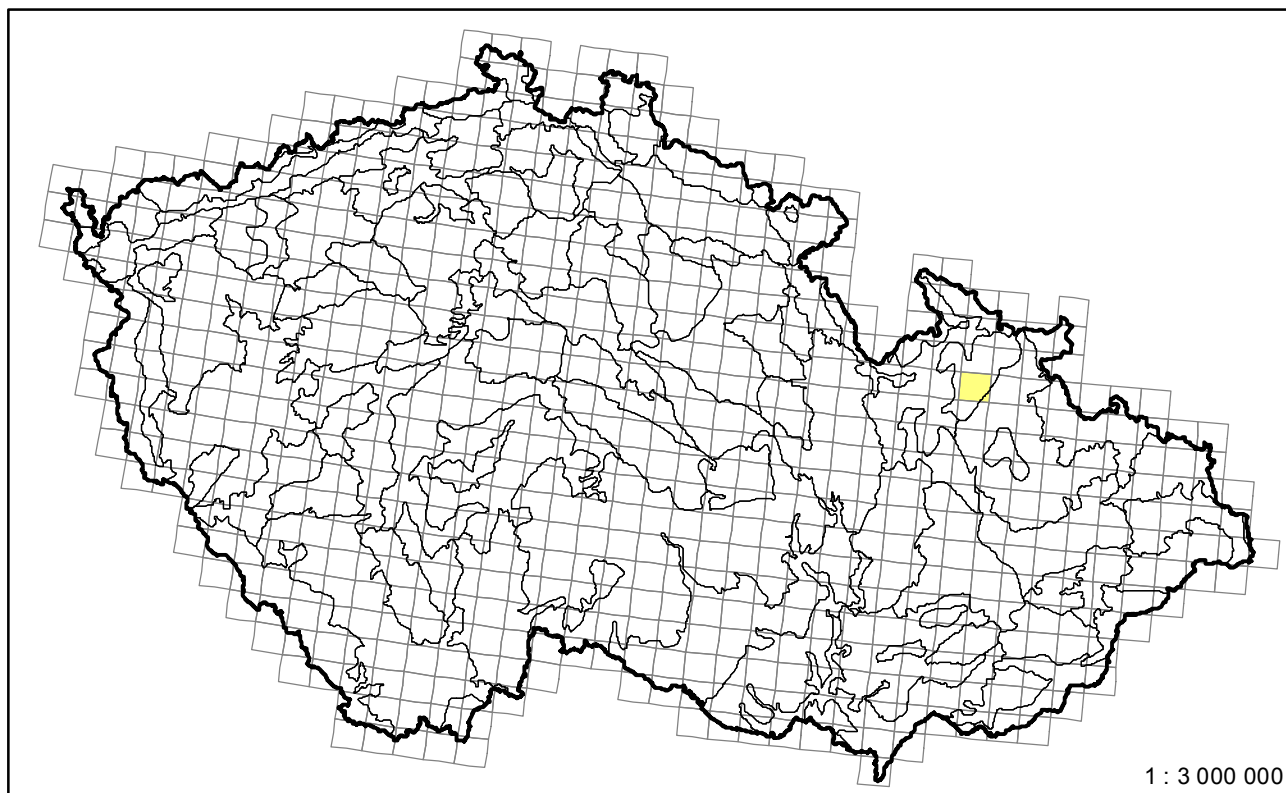

Výskyt do roku 2000

počet lokalit 10

Výskyt po roce 2001

počet lokalit 6